

תנא דבי אליהו

פרק ב'

ד"א ימים יוצרו ולא אחד בהם זה יום שביעי לעולם לפי שהעוה"ז ששת אלפים שנה שני אלפים תהו שני אלפים תורה שני אלפים ימות בן דוד ובעונותינו שרבו יצאו מה שיצאו ונכנסו שיעבוד בתוך שני אלפים של ימות בן דוד (יותר מז' מאות שנה) שנאמר עשה ה' אשר זמם (איכה ב' י"ז) וכשם שאנו עושים אחת לשבע שנים שמיטה כך עתיד הקב"ה לעשות שמיטה לעולם יום אחד שהוא אלף שנים שנאמר כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול (תהילים צ"ד). ואומר והיה יום אחד (זכריה י"ד:ז') זה יום השביעי לעולם והיה לעת ערב יהיה אור (זכריה י"ד:ז') זה עולם הבא שנאמר והיה מדי חודש בחודשו ומדי שבת בשבתו (ישעיהו ס"ו:כ"ג) ונאמר מזמור שיר ליום השבת לעולם שכולו שבת. דבר אחר מזמור שיר ליום השבת שמשבית מן העולם. ד"א מזמור שיר ליום השבת זה יום שביעי לעולם. ולמוצ"ש זו עוה"ב שאין בו מיתה לעלם ולעלמי עלמיה ואין בו לא חטא ולא עון ולא מכות ולא מרדות אלא כל אחד ואחד משמח בחכמתו ובתבונתו. מנין לך תדע לך שהוא כן צא ולמד מהקב"ה ששמח בדוד בעוה"ז וכ"ש בעולם הבא שנאמר ואלה דברי דוד האחרונים וגו'. ד"א ואלה דברי דוד האחרונים אמר לפניו רבש"ע כשם שמחלת לי על עונות ראשונים כך מחול לי על האחרונים לכך נאמר ואלה דברי דוד האחרונים. ד"א ואלה דברי דוד האחרונים היו אומרים בעשרים ושנים שנה שנסתלקה רוח הקודש מדוד מלך ישראל בכל יום ויום היה מוריד דמעות ואוכל פתו באפר שנאמר כי אפר כלחם אכלתי וגו' (תהילים ק"ב:י') לכך נאמר ואלה דברי דוד האחרונים וגו' ונאם הגבר הקם על (שמואל ב' כ"ג:א'). ד"א ואלה דברי דוד האחרונים אלו הן אמר רבש"ע קבלני בתשובה שלימה לפניך כדי שתזכה את הרשעים לעולם הבא ותאמר להם מה דוד מלך ישראל שעשה לפני דבר חמור כיון שעשה תשובה קבלתי אותו בתשובה אף אתם אם עשיתם תשובה. ומנין שאמר דוד בלשון הזה שנאמר לך לבדך חטאתי וגו' (תהילים כא) לכך נאמר ואלה דברי דוד האחרונים. ד"א ואלה דברי דוד האחרונים מה ראשונים אין בהם חטא ועון אף האחרונים אין בהם חטא ועון. לכך נאמר ואלה דברי דוד האחרונים. נאום דוד בן ישי ונאום הגבר הקם על הרי לימד שקבל עליו עול תורה ועול מצוות. מה שכרך לפני שתקרא משיח אלקי יעקב ונעים זמירות ישראל אשרי אדם השם עצמו כשור לעול וכחמור למשא וישב ויהגה בכל יום בתורה תמיד מיד רוח הקודש שורה עליו ותורתו בתוך מעיו שנאמר אשריכם זורעי על כל מים (ישעיהו ל"ב:כ') ואין מים אלא תורה שנאמר הוי כל צמא לכו למים (ישעיהו נ"ה:א') על כל מים כיצד פירוש קורא אדם תורה נביאים וכתובים משנה הלכות אגדות ומדרש וירבה בשיבה וימעט בסחורה מיד רוח הקודש בתוך מעיו ומלתו על לשונו שנאמר רוח ה' דבר בי ומלתו על לשוני (שמואל ב' כ"ג:ב-ג'). אשרי אדם שמשחק עצמו בד"ת ויושב וחורש בהם כבהמה שחורשת בשדה. א"ל הקב"ה ד"ת הראשונים והאחרונים שלך הם שנאמר אמר אלקי ישראל לי דבר צור ישראל מושל באדם צדיק מושל יראת אלקים (שמואל ב' כ"ג:ג') אמר דוד אלקי ישראל לי דבר צור ישראל אני מושל באדם מי מושל בי צדיק שאני גוזר והוא מבטלה הוי אומר צדיק מושל ביראת אלקים ואיזה צדיק מושל ביראת אלקים זה הכובש את יצרו: ברוך המקום ב"ה שאין לפניו לא משוא פנים ומלפניו נוגה ואור יוצא לעולם ומלפניו גשמים ודשאים באים לעולם שכן של צדיקים שמשחקין עצמם בד"ת מעלה הכתוב עליהם כאלו הם מביאים נוגה ואור וגשמים ודשאים לעולם לכך נאמר אחריו וכאור בקר יזרח שמש בקר לא עבות מנוגה ממטר דשא מארץ. אמר דוד המלך אני אגיד צדקותיו וחסדיו של הקב"ה שהוא עושה עם ישראל בכל שעה בכל יום ויום אדם נמכר. ובכל יום אדם נפדה בערב רוחו של אדם ניטלת הימנו וניתנת לבעל הפקדון ולבקר מחזירים אותה אליו שנאמר בידך אפקיד רוחי פדיתה אותי ה' אל אמת (תהילים ל"א:ו') בכל יום ויום עושין לו ניסים כיוצאי מצרים בכל יום ויום מסירין אותו כתינוק לפני רבו מפני מעשיו. ותדע לך שהוא כן תשע מאות ושבעים וארבעה דורות קודם שנברא העולם העברי הקב"ה את כל דבריו לפני זרעו של אברהם יצחק ויעקב אמר מתי יגיע וישמע דבר מפיהם שנאמר למנצח מזמור לדוד השמים מספרים כבוד אל (תהילים י"ט:א-ב') והלא אינן ראויים לספר מעשי בראשית. מה ת"ל השמים מספרים כבוד אל שהשמים נבראו תחילה והן ראויין לספר שבח של הקדוש ברוך הוא. לפי שכל העולם אדם ובהמה ועוף השמים אינן ניזונים אלא ממעשה שמים וארץ בששה חודשים מגדלים פירות בחורף ומבשלין אותו בקיץ וחיין מהן כל באי עולם וכל מעשה ידי שברא בעולם אמרו חכמים כל הישוב יושב בין עגלה לעקרב אמרתי להן רבותי עפר אני תחת כפות רגליכם אני אומר לפניכם דבר אחד אמרו לי אמור אמרתי להם תחת כוכב אחד כל באי עולם יושבין כמו שאמרו חז"ל אמרו לי תן לנו סימן לדברייך אמרתי להן אני נותן אמרתי להן רבותי יעמדו שנים אחד בארץ ישראל ואחד בכרך

גדול שבבבל. וישימו ראשיהם תחת כוכב אחד ביציאת החמה. או בשקיעת החמה. בראש חודש. או בחמשה לחודש. לא העומד בארץ ישראל כעומד בבבל הא למדת שכל העולם תחת כוכב אחד ויושב כמו שאמרו חז"ל